

Procedury postępowania

w przypadku zachowań autodestrukcyjnych uczniów

I. Każdy pracownik szkoły musi natychmiast skontaktować się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, jeżeli u któregoś z uczniów zauważy lub otrzyma informacje nt zachowań spośród opisanych poniżej:

1. wszelkie rozmowy nt. samobójstwa, groźby popełnienia samobójstwa, „żarty” na ten temat, notatki, wiersze, treści publikowane w Internecie czy inne formy komunikowania się dotyczące samobójstwa,

2. wszelkie przypadki samouszkodzeń, takie jak nacięcia na nadgarstkach, ramionach czy innych częściach ciała, zadrapania, ślady po oparzeniach lub uderzeniach, rozdrapane rany, prymitywne, samodzielne wykonane tatuaże, szpecące miejsca po wyrwanych włosach, podejrzana częstotliwość ulegania wypadkom,

3. zachowania wskazujące na zaburzenia odżywiania się, np. wywoływanie wymiotów, głodzenie się, znaczna i stopująca zmiana masy ciała (chudnięcie lub tycie), stosowanie pigułek na odchudzanie lub środków przeczyszczających,

4. ujawnianie informacji dotyczących zachowań niebezpiecznych, takich jak:

a) zachowania związane z ryzykiem fizycznym, np. przechodzenie przez jezdnię pomiędzy pędzącymi samochodami, spacerowanie po mostach kolejowych, siadanie na brzegu dachów i okien,

b) zachowania związane z ryzykiem sytuacyjnym, np. wsiadanie do samochodu z obcymi ludźmi, samotne spacerowanie po niebezpiecznej okolicy późną porą,

c) zachowania związane z ryzykiem seksualnym, np. kontakty seksualne z wieloma partnerami, uprawianie seksu z nieznanymi osobami,

5. używanie substancji psychoaktywnych, np. narkotyków, alkoholu, leków,

6. przerywanie przyjmowania zapisanych leków bez zgody lekarza, który je zalecił,

7. inne zachowania świadczące o poważnym dyskomforcie, kryzysie emocjonalnym lub braku kontroli nad emocjami, np. niepowstrzymany płacz, wybuchy złości, częste kłótnie, skrajne reakcje na banalne zdarzenia, silne odizolowanie lub brak dbałości o higienę.

II. Kiedy pedagog lub psycholog szkolny otrzymuje informacje na temat któregoś z zachowań wymienionych powyżej, przeprowadza rozmowę z uczniem i przestrzegając tajemnicy zawodowej dokładnie bada sprawę rozmawiając z innymi uczniami i pracownikami szkoły.

III. Jeżeli jest to drobna sprawa i/lub się wyjaśniła (np. uczeń ma już pomoc specjalistyczną oraz jego rodzice wiedzą o sytuacji), po rozmowie z uczniem nie muszą być podejmowane żadne działania. Ucznia zachęca się do kontaktu z pedagogiem lub psychologiem, gdyby w przyszłości pojawił się dyskomfort lub kryzys emocjonalny.

IV. Jeżeli incydent jest poważny i wymaga dodatkowej interwencji pedagog lub psycholog natychmiast kontaktuje się telefonicznie z prawnym opiekunem dziecka i zawiadamia go o zaistniałej sytuacji. W miarę możliwości uczeń zostaje wcześniej poinformowany o tej rozmowie. Najpierw rodzicowi zostaje wyjaśniony cel rozmowy czyli zapewnienie dziecku odpowiedniego wsparcia, ochrony i pomocy. Podkreśla, że nie dzwoni w sprawach związanych z dyscypliną ani karaniem. Jeżeli jest to możliwe, rozmowę z opiekunem prawnym przeprowadza się w obecności ucznia, tak, aby znał jej szczegóły.

V. Jeżeli u ucznia występuje jedno zachowanie autodestrukcyjne spośród powyższej listy lub kilka z nich wówczas prawnego opiekuna zobowiązuje się do udzielenia dziecku pomocy i podjęcia któregoś z możliwych działań, takich jak:

- a) rozpoczęcia leczenia ambulatoryjnego dla dziecka i/lub rodziny,
- b) w przypadku poważnych zaburzeń emocjonalnych lub poznawczych, takich jak depresja, zaburzenia obsesyjno – kompulsywne, zaburzenia lękowe lub zaburzenia myślenia, rozpoczęcia przyjmowania przez dziecko leków psychotropowych,
- c) otrzymywania pomocy terapeutycznej,
- d) otrzymywanie dodatkowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole,
- e) informowanie na bieżąco o zmianach, aby pedagog lub psycholog mógł m.in. kontaktować się z osobami z zewnątrz, które udzielają uczniowi specjalistycznej pomocy, dzięki czemu udzielana w szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczna dostosowana byłaby do potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia.

VI. Pracownik szkoły (np. wychowawca, pedagog, psycholog czy inny nauczyciel) otrzymujący informacje o kryzysie emocjonalnym, suicydalnym czy objawach zaburzeń emocjonalnych, nie może tych informacji zachować jedynie dla siebie. Rodzice zostają zobowiązani do wyrażenia zgody na zakres informacji, które powinny być przedstawione nauczycielom uczącym ucznia, by podjąć dla niego optymalną pomoc psychologiczno – pedagogiczną, m.in. zwiększyć uważność i wsparcie, by chronić jego zdrowie i życie podczas pobytu w szkole.

VII. Jeżeli uczeń kierowany jest dalej do specjalisty, po tygodniu pedagog lub psycholog ponownie kontaktuje się z prawnym opiekunem ucznia, aby upewnić się, że zostały podjęte kroki związane z tym skierowaniem. W sytuacji braku aktywności w tym zakresie ze strony prawnego opiekuna ucznia należy podkreślić, jak ważna jest specjalistyczna pomoc i podjęcie dalszych działań. Kilkakrotne zignorowanie szkolnego zalecenia, aby prawny opiekun zajął się zdrowiem psychicznym dziecka, może być podstawą wszczęcia postępowania sądowego w sprawie o zaniechanie, zgodnie z przepisami prawa dot. ochrony dziecka.

VIII. Jeżeli zdarzenie zostanie uznane za przypadek nagły lub kryzys związany z bezpośrednim zagrożeniem dla ucznia wyznaczony pracownik szkoły kontaktuje się z najbliższą placówką zdrowia psychicznego pełniącą ostry dyżur z prośbą o natychmiastową konsultację i/lub prosi o interwencję policję.

Przykładowe zdarzenie wymagające takich kroków to wypowiedź ucznia, że planuje tego dnia przedawkować leki, zastrzelić się, powiesić lub wykonać skok z dużej wysokości. W takich okolicznościach prawny opiekun dziecka jest informowany jak najszybciej.

IX. Jeżeli na terenie szkoły dochodzi do zamachu samobójczego ucznia świadek zdarzenia:

- a) nie pozostawia ucznia samego,
- b) usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru,
- c) bez rozgłosu przeprowadza ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce,
- d) zbiera, w miarę możliwości, wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia,
- e) wzywa pomoc - pielęgniarkę szkolną oraz pogotowie,
- f) zawiadamia dyrektora szkoły, pedagoga lub psychologa,
- g) wyznaczony pracownik szkoły powiadamia prawnych opiekunów ucznia i policję,
- h) dyrektor zawiadamia Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego oraz powołuje zespół kryzysowy, który dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji, dokonuje diagnozy ryzyka ponowienia zamachu, zapewnia opiekę psychologiczną na terenie szkoły i kieruje do specjalistycznej placówki,
- i) należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

X. Na prośbę osoby udzielającej informacji o uczniu pracownik szkoły może nie ujawniać swojego źródła informacji.

XI. Osoba, która udzieliła informacji o zachowaniach autodestrukcyjnych lub kryzysie emocjonalnym otrzymuje informacje zwrotne o podjętych przez szkołę działaniach z zachowaniem poufności danych.